

HAJDUFÖLD

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKEN
 Egy óra . . . . . 60 K Félévre . . . . . 340 K
 Negyedévre . . . . . 170 K Egész évre . . . . . 660 K
EGYES PÉLDÁNY ÁRA: 3 KORONA

KERESZTYÉN POLITIKAI NAPILAP
 Megjelenik hétfő kivételével minden nap
 Felelős főszerkesztő: Dr Komlóssy Imre

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, PIACZ-UTCZA 59. SZÁM.
INTERURBAN TELEFON: 3-48 SZÁM.

Az egységes párt létrejötte biztosra vehető

A pártokban szombat óta erősen megváltozott a hangulat és a nyilatkozatok azt igazolják, hogy az egységes párt létrejötte biztosra vehető. Ha az egységes kormányzó párt létrejön és ha az ellenzék nagyobb számú lesz is, ez a kormányzópártra nézve nem lesz nagyobb kihatással, mert a kormányzat támogatást fog kapni egyszer az ellenzéki legitimisták, máskor az ellenzéki szabad királyválasztók, egyszer az ellenzéki agrár, másodsor

pedig az ellenzéki polgári elemek részéről. Nem szabad figyelmen kívül hagyni a válság megoldásánál az ország kulturális problémáit sem. Az elmúlt két és fél esztendő számos baklövéséi között azoknak a politikusoknak állásából való kiemelése, akik mint szakemberek, munkaprogramokat dolgoztak ki. Az az általános vélemény, hogy ezek a szakemberek aljanak a szakminiszteriumok élén.

A keresztyénpárt értekezlete

Budapest, nov. 28. A keresztyén nemzeti egyesülés pártja ma délelőtt Haller István elnöklésével értekezletet tartott, amelyen a Bethlen István gróf miniszterelnök előterjesztett programját vitatták meg.

A népes értekezleten résztvettek Vass József kultuszminiszteren, Hejyeshalmy Lajos kereskedelmi miniszteren és Bernoldk Nándor népjóléti miniszteren kívül Huszár Károly, Pallavicini örgróf, Bleier Jakab, Pekar Gyula, Kontra Aladár és számosan.

A felszólalások során megvitatták Bethlen István gróf programjának minden egyes részletét, azonban felszólaltak Huszár Károlynak a Nemzeti Ujság vasárnapi számában megjelent vezércikke ellen, amelyben Huszár Károly azt fejtegette, hogy a jelenlegi körülmények között mindenkinek erkölcsi kötelessége Bethlen István gróftól támogatni.

A felszólalások során sokan azt kívánták, hogy az új egységes párt szervezetében és vezetőségében a ker. párt megfelelő helyet kapjon.

A válság a hét közepére véget ér

Bethlen István gróf miniszterelnök a pártokra való tekintet nélkül fogja összeállítani a kabinetet és a választói jog törvényének megszavazása után feloszlatja a nemzetgyűlést. Hír szerint, amennyiben Bethlen István grófnak nem sikerülne az egységes párt megalakítása, úgy a designált miniszterelnök el van szánva arra is, hogy megbízatását a Kormányzónak visszaadja és ebben az esetben koalíciós kormányzat jönne.

A keresztyénpárt értekezletét, amelyben Haller István elnök, délelőtt 2 órakor félbe szakitották. Az értekezlet eredményeként már most is megállapítható, hogy a párt nem fog véglegesen dönteni, hanem csupán direktívákat fog adni az ötös bizottságnak, hogy azok értelmében tárgyaljon Bethlen István gróffal. A direktívák szerint többek között a propaganda

törvény, a különböző egyesületek működése terén pedig a politikával kapcsolatban, csupán irrederenda terére való korlátozását kívánják engedélyezni.

A helyzet ezidőszereint a következőképpen áll:

A miniszterelnök és a kiscgazdapárt között az elvi ellentéteket sikerült eloszlatni. Az egységes párt megalakulása tárgyában döntés csak holnapra, de lehet, hogy csak holnaputánra várható. A személyi kérdésekről a miniszterelnök pártokkal nem tárgyal. Meglepetést keltett Gaál Gasztonnak azon lépése, amellyel a felajánlott földmívelésügyi tárcát nem fogadta el. Remélhető, hogy a két hét óta tartó válság a hét derekára véget ér és nem lehetetlen, hogy az új kormány a nemzetgyűlésnek már a hét folyamán bemutatkozik.

Keresztyén Kiscgazda, Földműves és Polgári Párt

Bethlen István miniszterelnök elnöklésével ma délután 5 órakor a miniszterelnökségen pártközi konferenciára gyűltek össze a kormányt támogató pártok küldöttei.

Az értekezleten résztvett képviselők hosszas vita után elfogadták a Rubinek által aján-

lott három pontot, amely szerint a párt magáévá teszi a miniszterelnök programtervezetét, hajlandó a következő címet felvenni: Keresztyén Kiscgazda, Földműves és Polgári párt és hajlandó mindazokkal egyesülni, akik ennek a programnak a megvalósítását szükségesnek tartják.

A kiscgazdapárt belép az egységes pártba

A kiscgazdapárt ma este értekezletet tartott, hogy határozzon az egységes párt és a miniszterelnök programja ügyében. Az értekezletet Mayer János elnök nyitotta meg és beszámolt arról, hogy a kiküldött 15-ös bizottság mit végzett a miniszterelnöknél. A miniszterelnöknél tartott délutáni pártközi konferencián ugyanis az egységes párt megalakításában résztvevő három párt kiküldöttei a következő határozatot fogadták el: *A párt a designált miniszterelnök programját elfogadja és teljesen magáévá teszi. Felveszi a „Keresztyén Kiscgazda és Földművespárt” nevet s egyesül mindazokkal, akik a programot magukévá teszik.*

A testvérpártok kiküldöttei — mondotta Mayer — ezt a megállapodást valamennyien elfogadták, de egyszersmind kimondották, hogy a pártok egyeteme nem dönt ma e ekről, ha-

nem a három párt külön-külön értekezleten tárgyal a miniszterelnökkel hozott megállapodásokról. Ezek az értekezletek fogják végső fokon eldönteni, hogy létrejön-e az egységes párt és sikerül-e ezen az alapon Bethlen István grófnak a kibontakozás.

Az elnök előterjesztése után Simonyi-Semadam Sándor szólalt fel. A miniszterelnök és a 15-ös bizottság között némi ellentétek mutatkoznak — mondotta. A miniszterelnök ugyanis a vagyon- és jövedelemadóra előleget kíván, amit a párt egyelőre nem helyesel. Másrészt kijelentette a miniszterelnök, hogy amennyiben a nemzetgyűlés 2 évi időtartama lejár és közben nem sikerül az új választójogi törvénynek tetőalá hozása, ebben az esetben nem marad más hátra, mint az új választásokat a Wekerle-Tisza-fele választójogi törvény alapján megejteni. A 15-ös bizottságban azonban ezt nem

tartottuk helyesnek és nem is járultunk hozzá. A miniszterelnök erre azt mondta, hogy hajlandó egy felhatalmazási törvényt benyújtani a nemzetgyűlésen, amely törvény a kormánynak felhatalmazást adna egy új választójogi rendelet kiadására meghatározott elvi keretek között. Ez már megnyugtatóbb — mondotta Simonyi-Semadam.

Rubinek Gyula az egyesülés mellett érvel. A párt érdekében állónak tartja az egyesülést ép a választói törvény szempontjából. Az a felfogása ugyanis, hogy a pártnak így lesz módjában egy új választójogi törvényt megcsinálni.

A lényeg az, hogy a kiscgazdapárt belép az egységes pártba és miután az új pártban többségben lesz, tehát álláspontja nyilvánvalóan érvényesülni fog.

Szerinte a cél az, hogy a párt kormányzóképes párt legyen és ezt csak az egyesülés útján éri el.

Az értekezlet határozat nélkül ért véget, az egységes párt ügyében a párt holnap este 6 órakor fog dönteni.

A karlista puccs szereplői a bíróság előtt

A királypuccsban szereplő olyan katonai személyek ellen, akikről megállapították, hogy kezdeményezők, vagy vezetői szereplők voltak, az illető katonai hatóságok a katonai perrendtartás ide vonatkozó szakasza értelmében a bünvádi eljárást megindítják ellenük. Ennél az eljárásnál a katonai hatóságokat nem vezetési semiféle animozitás, gyűlölet, hanem csupán az igazság kiderítése vezetik és hogy a bűnösök elvegyék méltó büntetésüket. Azon egyének, akik a királypuccsban alárendelt szerepet játszottak, vagy akik magasrangú tisztek által félre lettek vezetve és az ez ügyben kapcsolatban a kihallgatások idején türelmes magatartást tanúsítottak, a kormányzó által kibocsátott amnesztia rendelet alapján közkegyelemben részesülnek.

A velencei megegyezés az osztrák nemzetgyűlés előtt

Bécs, nov. 28. Az osztrák külügyminiszteriumban kijelentették, hogy a velencei megegyezést ratifikálás céljából kedden okvetlen a külügyi bizottság elé terjeszti. Szerdán a nemzetgyűlés tárgyalja az erre vonatkozó törvényjavaslatot, amelyek elfogadása bizonyos.

Ide érkezett hír szerint a nagykövetek tanácsa Párisban hoinapi ülésén megállapítja a soproni népszavazás módozatait és a rend fenntartására teendő intézkedéseket.

Bécs, nov. 28. A szövetségi kormány a velencei jegyzőkönyvet a nemzetgyűlés elé terjesztette és ebben az ügyben minél előbb határozathozatalt kér.

Sopron hűséges a honi földhöz

Budapest, nov. 28. Sopron város és környékéről ma délután fél 2 órakor 50 tagú küldöttség tisztelgett Bethlen István gróf miniszterelnöknél, hogy a magyar haza iránti hűségüknek hódolatteljes kifejezést adjanak. A miniszterelnök örömmel vette tudomásul a küldöttség lelkes ragaszkodását a honi földhöz, amelyről mindenkor meg volt győződve, hogy az ott lakó magyar, német és horvát lakosság hiven kitart a magyar állameszme mellett. A küldöttség a miniszterelnök választát nagy éljenzéssel fogadta.

A valutakérdés

Ausztriának a ferradalom óta követett valutapolitikája volt a világtörténelem egyik legnagyobb szélhámossága. Most ugylátszik, eljutottunk azon ponthoz, amidőn ezt mindenki észreveszi és a paratlanul lelkiismeretlen politika tovább folytatható nem volt.

Az osztrák pénz értéktelen papiros, melyért ma már senki sem ad árut. Az osztrák pénz megsemmisült, minthogy azonban pénzre feltétlenül szükség van, egy másik valutára kell áttérnünk. Törvényes intézkedések hiányában ki-ki saját ízlése szerint választja meg az új pénzrendszert és aruját tetszése szerint dollárért, szokolért, svájci frankért stb. adja el.

Nézzük már most, melyek ezen állapot következményei: Azok, akik már régebben kereskedelemmel, iparral vagy a pénzügyekkel foglalkoztak, be voltak avatva a nagy szédelgésbe és pontosan tudták, hogy az osztrák pénzügyi kapacitások által fölényes hangon hirdetett pénzügyi politika az osztrák korona teljes elértéktelenedéséhez fog vezetni. Ezek az elemek már rég nem tartottak tulajdonukban osztrák koronát, hanem minden tulajdonukban levő osztrák valutáért u. n. nemesvalutát vagy pedig árut vásároltak. Részükre az osztrák valuta idegen pénz volt, melyhez bizalmuk nem lévén, szabadulni igyekeztek tőle. Ezek az elemek az osztrák korona teljes elértéktelenedése esetén nem veszítenek semmit, mert a régebben könnyen szerzett nyereséget már rég külföldi valutában vagy áruban helyezték el. Ezzel szemben teljes nyomorba jut a tisztviselő és a munkás, mert ő fizetését soha idegen valutában megkapni nem fogja, osztrák koronában kifejezett munkabére pedig sohasem fog a drágasággal lépést tartani. Súlyos helyzetbe kerül továbbá a parasztság, illetve a földművelőnép, mert nem lévén annyira tisztában a valutáris kérdések titkaival, mint a városi lakosság, nem tudott idejében szabadulni az elértéktelenedő osztrák valutától és így egyszer csak azon veszi magát észre, hogy százazrekre menő képzelt vagyona értéktelen papírcsomaggá változott át.

A bécsi eseményekkel kapcsolatban igen érdekes összehasonlítást lehet tenni két ország pénzügyi viszonyai között.

Németausztria az ott uralkodó erős szociáldemokrata befolyás ellenére is a kapitalista berendezkedés terén maradt és ezen kapitalista gazdálkodás mellett pénze teljesen tönkrement, minek folytán az ország lakosságának túlnyomó része főleg azonban a nemzeti szempontból értékes elem a legirtózatosabb nyomornak van kitéve. Ezzel szemben Oroszország szakitva a kapitalista gazdálkodással a legszélsőbb marxista tanokat kívánta a gyakorlatban meghonosítani s ily irányú gazdasági tevékenysége közben ugyanoda jutott, mint az osztrák kapitalista gazdálkodás, pénze megsemmisült és ennek következtében ott is nemzeti szempontból legértékesebb elemek jutottak a legnagyobb nyomorba és ugyanugy, mint Ausztriában, jelenleg Oroszországban is a nép túlnyomó többsége vagyoniilag teljesen tönkrement.

Az említett két országban mutatkozó nyomor nézetem szerint tehát nem a szocialista, sem pedig a kapitalista gazdálkodásra nem vezethető vissza. A két azonos okozatnak azonos okai vannak. Mind a két ország gazdasági vezetését idegen elemek szereztek meg, akiknek az ország polgárainak és magának az országnak java teljesen közömbös, akik csak egy célt ismernek, a mennél gyorsabb meggazdagodást.

Ha a valutáris kérdéseket ezen szempontból tekintjük, úgy minden áron arra kell törekednünk, hogy a polgárság a valutáris kérdések lényegét megismerje és ne hagyja magát semmiféle jelszótól elbolondítani még akkor sem, ha azok ugyanoly fölényesen hangzanak is, mint a bécsi pénzügyi kapacitások által nagyhangon hirdetett hamis tanuk. Mindezek után igen különösnek tartjuk, ha egyes politikai pártok és egyes napilapok is páratlan könnyelműséggel kezelve a nagyfontosságú kérdést, kellő szakismeretek hiányában olyan tanokat hirdetnek, melyeknek megvalósulása az ország

polgársága legnagyobb részének feltétlen és teljes anyagi romlását vonná maga után. Páratlan könnyelműséggel járnak el azon sajtóorganumok, amelyek a bankjegyeinket készítő svájci nyomdának azt ízenik, hogy csak nyomja bátran a magyar bankót és ne törődjék vele, mit szólnak hozzá a szomszédságban a devizapiacra. Mert ezen sajtóorganumok szerint nem az infláció, nem a valutafelhígítás az igazi baj, hanem az, ha a bankót nem tudják felhasználni produktív célokra.

Nekünk a kérélettel gazdasági törvények pontos ismerete alapján más a véleményünk. *Papipénz kibocsátásával értéket termelni nem lehet.* Az állam nem azért van itt, hogy meg nem engedett eszközök felhasználásával is egyes vállalkozóknak nyujtsen kereseti lehetőséget azzal, hogy munkát juttat

neki és ezen munkát úgy fizeti meg, hogy ennek következtében a nemzetfenntartó elemek jövedelme a valuta elértéktelenedése folytán egyre csökkenjen. Nézetünk szerint a kormányának igenis törődnie kell azzal, hogy az inflációhoz mit szól a devizapiac. *A valutafelhígítás igazi baj, mely végeredményében odavezet, ahová Oroszország és Ausztria jutottak.* Hegedüs programjának azon pontja, mely szerint az állam rendes bevételeinek a rendes kiadásokat fedeznie kell, amely szerint tehát a bankóprés feltétlenül megállítandó, minden körülmények között igaz és mi feltétlenül meg vagyunk győződve arról, hogy az ezen programponnal ellenkező politika csak a zavarosban halászó idegen elemeknek kedvező, de a nemzetfenntartó elemeket vagyoniilag teljesen tönkretenné.

Csor Frigyes.

A város nem hajlandó felépíteni a kislakásokat

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

Debrecen város jog- és pénzügyi bizottsága tegnap délután ülést tartott, melyen a közgyűlés elé kerülő városi ügyeket készítették elő.

Az ülés mindvégig csendes lefolyású volt, mivel Márk Endre, a jog- és pénzügyi bizottság lelkes szónoka ez egyszer távol maradt. Mindössze a kislakások építési ügye idézett elő hevesebb vitákat.

A jog- és pénzügyi bizottság ülését dr. Vargha Elemér tb. főjegyző kevéssel 3 óra után nyitotta meg.

A szokásos üdvözlés után rátértek a napirendre.

Az állami lakáshivatal

A népjóléti miniszter értesítette legutóbb a várost, hogy a lakáshivatalt államosítani fogja.

Dr. Tóth Emil tanácsnok a leiratra vonatkozólag a következő előadói javaslatot terjesztette elő:

— Vegye tudomásul a közgyűlés, hogy a miniszter államosítani kívánja a debreceni lakáshivatalt. A város ennél fogva a lakáshivatal dologi és személyi kiadásait, valamint a segéd személyzet fizetését hajlandó vállalni, ennek ellenében azonban igényt tart a lakásügyekben szedhető illetékekre.

Az előadó felvilágosításul elmondta, hogy a lakáshivatal dologi és személyi kiadása egy évben cirka 400 ezer korona, melyből a személyi kiadás 300 ezer korona, míg a dologi kiadás 1000 korona lenne. Ezzel szemben a város bevétele havonta 25—30 ezer koronára kontemplálható.

A jog- és pénzügyi bizottság az előadói javaslatot, annak az állásfoglalásnak ismételt hangsúlyozásával, hogy a lakásrendelet hatályon kívül helyezését s a lakások felszabadítását kívánja, elfogadta és pártolólággal terjeszti a közgyűlés elé.

Az ipartestület a közelmúltban azt kérte a várostól, hogy a debreceni kispárosok részére a villamos és gáz áram kedvezményes árban számíttassék. A tanács ezt a kérelmet behatósan tárgyalás alá vette s a kérelmet elutasította, azzal az indoklással, hogy a debreceni kispárosok idevonatkozólag megfelelő kedvezményben amugy is részesülnek. A jog- és pénzügyi bizottság a tanács felfogása mellett foglalt álláspontot.

A kislakások építése

Ezután rátértek az állami kislakásépítési akcióval kapcsolatos ügyek tárgyalására. Az ide vonatkozó rendeletekről a közelmúltban a Hajdúföld több ízben beszámolt. Ezeket most az ügy előadója, Tóth Emil dr. tanácsnok teljes részletességgel a bizottság elé terjesztette. Ismertetve a mérnöki hivatal idevonatkozó számításait, melyek szerint, ha a Varga-kert végében építenék fel a szobán forgó kislakásokat, akkor 7.600.000 koronába, ha a mikespécsi úton, vagy a monostorpályi útfélen végeznék az építkezéseket, úgy 8.700.000 koronába kerülne csak a vízvezeték, csatorna és világításnak odavezetése és az utburkolás.

Epen ezért a következő javaslatot terjesztette a bizottság elé:

Ilyen óriási terhet a város nem hajlandó magára vállalni, de nem is vállalhat. *Teiket hajlandó az építkezésekre ingyen adni, a lakásokat azonban építse fel maga az állam saját költségén.* 25 éven át szedje a lakbért, am ezután az épületek a város tulajdonába menjenek át. A közművekre a város hajlandó adni 4 millió koronát 25 évre 2 $\frac{1}{2}$ % törlesztéses kamatra.

Aczél Géza városi főmérnök azt javasolta, hogy amíg a miniszter a közgyűlés által szabott feltételekre nem nyilatkozik, addig ez ügyben a város ne foglaljon álláspontot.

Vásáry István dr. tanácsnok az előadói javaslat mellett volt. A kormány ugyanis a város álláspontját ridegen elutasította. Elutasította ezt — mondotta — annak ellenére, hogy ezt az álláspontot a városok kongresszusa is magáévá tette. A leiratok értelmében a kormány 10 millió koronát hajlandó Debrecennek megajánlani. Ez lehetetlenség. Emellett nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy nagyot fog veszíteni a város. Meg kell tehát vizsgálni, mit kap és mit ad a város. A város 10 milliója után, ha az összes költségeket csak 3 millióra kontempláljuk, a város terhére 25 éven keresztül 1.000.000 korona áll fenn. Most már ha a kétszobás lakások évi bérét 9 ezer, az egyszobásokét pedig 6 ezer koronába számítjuk, rengeteg, de ha a 2 szobások évi bérét csak 3 ezer, az 1 szobások évi bérét pedig csak 2 ezer koronába számítjuk, akkor a város a sajátjából 25 éven át 45—50 milliót ad az államnak. Ezzel szemben pedig az állam a városnak mindössze 10 milliót adna.

Ezek a körülmények aztán a tanácsot arra az elhatározásra készítették, melyet az előadó beterjesztett. Előterjesztését azzal fejezte be, hogy a lakásinséget a kormány 300 millió koronával és egy nagy gesztussal meg nem oldhatja, a városokra pedig azt a nagy költségtöbbletet nem háríthatja. A városok amugy is sokat áldoztak.

Jelentéktelen hozzászólások után a jog- és pénzügyi bizottság az előadói javaslat elfogadását javasolja a közgyűlésnek.

A városi földek

Dr. Tatay Zoltán tb. tanácsnok javasolta ezután, hogy a vajdalahosi árok tisztítására emellett elterülő városi földek bérösszegének terhére 124 ezer koronát a mérnöki hivatal részére utaltasson a közgyűlés, amihez a bizottság hozzájárult s az ügyet javasolja a közgyűlésnek.

Gödény Ferenc debreceni birtokos legutóbb a kormányhatósági jóváhagyással eladni engedélyezett Liget nevű városi birtok megvételére legutóbb ajánlatot tett, még pedig 3.200.000 korona vételárért. E vásár megkötését azonban a bizottság nem javasolja a közgyűlésnek. Ugyancsak elutasította a bizottság a mezőgazdasági bizottság fellebbezését a volt tejjgazdasági földek bérleti szerződésének átruházása ellen. Ugyanis a bizottság azon az állásponton volt, hogy a kincstár mindenkor igen jó bérlő.

Ezután az ülés kevéssel 5 óra után véget ért.

Az Ébredő Magyarok Egyesülete II. kerületi alosportjának hölgytagjai f. hó 29-én, kedden délután 6 órakor az Ébredő Magyarok központi helyiségében fontos megbeszélésen jelenjenek meg.

Debrecen után Szeged. Értesülésünk szerint Szeged városa is elad 4500 holdnyit városi birtokából, még pedig holdanként 20 000 koronáért. Szeged földeladása Debrecen szováti földjének eladásához hasonló formában fog megtörténni.

Máriapócson szénbányát nyitottak. A híres bucsujáró hely, Máriapócs, újabb nyereségre tett szert. A csonkamagyarországi széninség következtében az ország különböző vidékein kutattak szén után. A kutatásnak Máriapócson eredménye volt, gazdag szénterületet fedeztek fel. A kormány a meglehetősen bő és kiváló szénterület kiaknázásához hamarosan hozzá akar látni. Az új bányát már a jövő hónapban üzembe helyezik és nyomban megkezdik a szénzállítást is.

Az új bányának kettős haszna lesz; egyrészt Csonkamagyarország egy szénbányával lett gazdagabb, másrészt egyszerre több száz ufelhértői munkás, akik most nagy nyomorban vannak, munkát kap. A szénbányában 8 órai munkaidő mellett napi 120 koronát kereshetnek s ezenkívül kedvezményes ellátást is kaphatnak.

Városi tisztújítás Makón. Makón most ejtették meg az általános tisztújítást. Polgármester az eddigi főjegyző: dr. Petrovich György lett, míg a többi tisztségekre is az eddigieket választották meg, akik az üres állásokat helyettesítés útján töltötték be.

Ápolónői tanfolyam. Ibrányi Alice, a Magyar Vöröskereszt országos ápolórend főnöke már három hete Debrecenben tartózkodik és az Augustus-szombatúriumban személyesen vezeti a hivatásos ápolónők kiképzésére megindult tanfolyamot. A fáradhatatlan főnök a társadalom intelligens rétegeiből főpolónőket óhajt kiképezni. Az e célra alakítandó kurzus megbeszélésére Komlóssy Dezső, a debreceni fiók elnöke ez uton hívja meg a helyi választmány tagjait a városháza kistanácsstermében pénteken délután fél 4 órakor tartandó értekezletre, melyen az ügy iránt érdeklődő urak és hölgyek is szívesen láttatnak, ha nem volnának is tagjai a választmánynak.

Új iparengedélyek. A városi tanács tegnapi üléséből kifolyólag az alant írt díjak kiszabása mellett a következő új iparengedélyeket adta ki: Draveczky István zsidóipar 100 kor., id. Eesedy József sertéskereskedés 200 kor., Zacsák Istvánné esernyőjavító ipar 200 kor., özv. Vargha Lajosné koszu és virágárusítás 200 kor., Schwarz Mór rőtös, konfektio kereskedés 500 kor., Nagy János cukrász ipar 500 kor., Fekete Zoltánné szabás-varrás 500 kor., Szilágyi Mihály hentes ipar 500 kor., Török Imre bércosi ipar 500 kor., Szilágyi Imre hentes és mészáros ipar 300 kor., Csécsi Nagy Aladár fogtechnikus ipar 500 kor.

400% pótdadó. Kassán hír szerint 400% a városi pótdadó. Itt látszik, hogy Debrecen milyen gazdag város, a pótdadó itt csak 250%.

Halálozások. A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be: Szolnoki Lajos ref. 22 éves, özv. Rosenberg Ferencné, Friedmann Anna izr. 87 éves, Mészáros Margit ref. 8 napos, Kis István ny. városi utkaparó ref. 84 éves, Pasch Sándor ref. 5 napos, Kis Andor g. kath. 3 éves.

MEGNYILT
AZ
APOLLO
Divatárúház

a Vármegyeházzal szemben,
Piac- és Miklós-utca sarkán.

Das választék férfi és nő ruhaszövegekben, köztül kabát és garnitúra, férfi és nő felsőruházatok a legjobb kivitelben, flanellekt, vásznakt és zellerek nagy választékban olcsó árakkal kaphatók.

A Sakkör háziversenye

A debreceni Sakkör háziversenye, amely már két hete tart, állandó nagy érdeklődés mellett folyik. A játéknapokon, kedd, szerda, péntek, szombat és vasárnap délután szinte szűknek bizonyul az Angol Királynő nagy fetherme.

Minden csoportban erős és izgalmas küzdelmek folynak. Minden játszma döntő befolyással bír.

A verseny jelenlegi állása csoportok szerint a következő:

I. B csoport dr. Nagy Géza 4 (3), dr. Hausner Ignác és Torma Sámuel 2 1/2 (2) vezetnek.

II. A csoport Kupfer Béla 6 1/2 (2), Bacsó Béla 6 1/2 (1), Lénárd László 6 (3) és Hojdu István 5 1/2 (2) állanak az élen.

III. B csoport Mayer Miklós 6 (—), Kerácsy Gábor 5 1/2 (3), Weinstock Ferenc 5 (5) és Karikó Gyula 4 (4).

III. csoportban Epstein Miklós 10 (2), Kerekes Gyula 9 (3), Szilcs Imre 7 1/2 (1), Nagy Ferenc 7 (3) a vezetők. (Az első szám a név után az eddig nyert partiak, a második a még lejátszandó játszma számát jelenti.)

A versenynek előreláthatólag december közepén lesz vége. A győzteseket most még megjósolni szinte lehetetlen.

A nagykövetség tanácsa nemzetközi csendőrosztagnak küld Nyugatmagyarországra

Róma, nov. 28. (Szikratívirat) Az „Agenzia Italiana” jelenti Párisból, hogy a nagykövetség tanácsa folytatja tanácskozásait a nyugatmagyarországi népszavazás idejére elrendelendő intézkedésekről, amelyek a népszavazás zavartalan lefolyását és a rend fenntartását biztosítják.

A „Petit Parisien” szerint a nagykövetség tanácsa nagyobb szövetségközi csendőrosztagnak Nyugatmagyarországra való kiküldetését határozta el.

Széninség Jugoszláviában

Grác, nov. 28. A „Grazer Tagespost” jelenti Daibachból: A nép szénellátása teljesen megakadt, minthogy a katonai vezetés a legutóbbi mozgósítás folyamán a maga céljaira foglalta le a kocsiállományt. A vasutaknak és a gázgyárnak csupán pár napra elegendő mennyiségű szene van.

A debreceni unitáriusok ünnepe

Lélekemelő szép ünnepe volt vasárnap Debrecenben a magyar unitárius egyháznak. Ez alkalommal alakultak a Debrecenben és környékén lakó unitáriusok leányháza. Az ünnepi aktus Józán Miklós budapesti unitárius esperes és Csiky Gábor dr. kolozsvári menekült unitárius lelkész részvételével folyt le.

Szombaton érkeztek Debrecenbe az ilusztris vendégek s az unitáriusok gyűlése szombaton délután mondotta ki leányegyháza alakulását, mikor is megválasztották a vezetőseget és a presbiteriumot. Gondnokká Székely Ferenc nyug. felmérési felügyelőt választották meg.

Vasárnap délelőtt fél 12 órakor a Kossuth utcai ref. templomban tartották az első nyilvános istentiszteletet, hol Józán esperes mondott magas szárnyalású beszédet az unitárius egyház felekezeti békét hirdető hivatásáról, Csiky Gábor dr. pedig urvacsorai beszédével keltett nagy hatást a szépszámú hallgatóság lelkében.

Délután 4 órakor városháza dísztermében Dávid Ferenc emlékeztetőre tartottak ünnepélyt, hol Székely Ferenc gondnok tartalmas megnyitó beszéde után Józán esperes tartott tanulmányi felolvasást Dávid Ferencről. Utána Csaruka Lenke szavalta nagy tetszés közben a „Trianoi béke” c. költeményt. Csiky Gábor dr. Amerikába szakadt véreink egyházi szervezetéről olvasott fel, érdekes adatokkal világítva meg az amerikai unitáriusok lelki életét és hazafias magyar gondolkodását. Végül az esperes bejelentette Székely Ferenc gondnok bőkezű alapítványait.

A nemeslelkű alapító 10,000 koronát adományozott az építendő unitárius templom javára

majd minden felekezet részére elhunyt kedvesei felesége, fia és leánya nevére egyházi és kulturális célra 5—5000 koronát. A megható, tanulságos ünnepély a Himnusz éneklésével ért véget.

SPORT

DVSC—Kisvárdai TE 2:2 (2:2). Az utolsó bajnoki mérkőzés zajlott le vasárnap Kisvárdán, amikor is a két utolsó helyezett mérte össze erejét. A nagy hideg sokat levont a mérkőzés szépségéből és realitásából, bár az eredmény keveseket lep meg. A vezető gólokat mindannyiszor a kisvárdaiak érték el. A második félidőben a vasutasok fölénybe kerültek, de támadásukat nem koronázta siker.

Fővárosi eredmények: VAC—MTK 1:0 (1:0) A bajnoki szezon legnagyobb meglepetése. Az eddig veretlen bajnokesapatot a még tavaly II. osztályu VAC megverte. A VAC a 6. percben érte el győztes gólját. Az MTK csak a mérkőzés vége felé kezd erős tempóba, de ki egyenlíteni nem sikerül.

Megalakult a debreceni Cserkész-szövetség. A Magyar Cserkészszövetség IX. vagvis a debreceni kerület tegnap délután tartotta alakuló gyűlését nagy érdeklődés mellett. Az alakuló gyűlés lelkes hangulatban folyt le s azon megválasztották a következő tisztikart. Ügyvezető elnök: Krámer Gyula, alelnök: Machó Ferenc, főtitkár Remsey Győző, ellenőrző megbízott dr. Márton Béla tárnár, gazdasági és pénzügyi főtitkár, intéző bizottsági tagok: Sarbert Armin, dr. Lénárd János, Willy János, Szondy György, Kecskés Püspökladány, Tóth Etelka, Csörsz László, Kanabé Dezső, Britta Béla, Suchovszky Győző, Kanszky Márton, Lépes Győző, Vary Sándor.

Folytonégő kályhák
tűzhelylemezek és alkatrészek megérkeztek
Sesztina Lajos céghez.

SZINHÁZ.

Bucsukeringő. A bécsi operettek jellegzetesége a jó libretto és a jó valzer. A Csokonai színházban tegnap este bemutatott Strausz-operett azonban nem vett tudomást a hagyományokról s így librettoja minden eredetiségre való törekvés mellett is szétesik, mert hiányzik belőle a bécsi művészet kiváló tulajdonsága: az egységes vonalvezetés. Zenelegrációzus, bár melódiaszegénységét és bágyadtságát a dekoratív és virtuóz hangszedés sem tudja teljesen palástolni.

A Csokonai-színház különben összevágó előadása minden rendezési igyekezet ellenére is csak nehezen tudott megküzdeni a libretto szakadékaival. Helvey Erzszi primadonnánál szokatlanul erős kifejező ereje és játékteli készsége ezen tultette magát és stílusos illuziót keltő alakot formált, meleg, szép mezzosopránja is erejénél volt. Szigeti kedves, ötletes, friss és karakterisztikus volt, Kálmán Mancsi temperamentumos táncvészete, Arkossy széles bonhomija s Halassy né finom komikai ereje nagyot lendített az előadáson.

Göndör különben kellemes hangja csak a középső regiszterekben tud élvezhető erejű lenni s modorosságát még mindig nem küzdte le, bár táncba biztos, és könnyed, Helty jó figurát adott s elfogulatlanságával, színpadi érzékével feltűnt Torma Gusztó. Múray és Utassy Gizi biztos ritmikájú táncait most is halás taps honorálta.

Színházak és mozgószínházak közleményei:

Forró bemutató estélye volt tegnap a Csokonai-színházban. A Bucsukeringő premier előadása a jól megérdemelt tapsok adásával vitte sikerre ezt a bájos operettét. Kedden ismét **börletsszünetben** kerül színre.

A visszatért hősök, monumentális amerikai dráma a háboru előtti időkből, 6 felvonásban kerül bemutatásra szerdán és csütörtökön az **Urániban.**

Nap fia amerikai társadalmi dráma 6 felvonásban. A kitűnő felvételek Newyork moz

galmas utcai életét mutatják. Ma utójára mutatja be az Apolló.

A titokzatos idegen. — Ki a tettes? Detektív kalandor történet, két részben, 8 felvonásban, szerdán és csütörtökön az Apollóban. Mind a két rész egy előadáson lesz bemutatva.

Ma kedden utójára látható az Urániában a csodás két és fél órás műsor. Lukretia Antonelli játékaival „A fehér árnyék”, Marcel Prévost „Chonchenette” c. regénye, a szerelem küzdelme a boldogságért 4 felvonásban. — Azonkívül: „A szeplőtlen asszony” amerikai társadalmi dráma 5 felvonásban. Utalvány jegyek érvényesek! Kezdeté 6-tól fél 9-ig és fél 9-től 11 óráig.

Szerdán és csütörtökön három órási előadás keretében, rendes helyárok és utalványok érvényessége mellett kerül bemutatásra a „Halál aircában” c. két részes kalandor történet 12 felvonásban az Urániában. I. rész „Az ezüst esontváz”, II. rész „A ciszterna titka”. Kezdeté 5 és 8 órakor.

Lázás izgatottság előzi meg a világhírű „Stambuli szűz” c. 7 felvonásos keleti szerelmi történet bemutatóját, a főszerepben Priscilla Dean legnépszerűbb amerikai művésznővel. Bemutatója: dec. 2-án az Urániában.

Téli gazdasági előadások Hajdúvármegye területén 1921/22. évben

A földmiveltési miniszterium mezőgazdasági szakoktatási ügyosztályának bőkezűsége folytán vált lehetővé az 1921/22. év telén a vármegye területén az eddigieknél jóval gazdagabb tartalmu előadási programot összeállítani illetékes ténylezőknek a kisgazdák mezőgazdasági oktatása céljából.

A program-tervezet szerint helyi és vidéki szakértők november 15-től 1922 február hó végéig minden hét szombat és vasárnapján a vármegye rendezett tanácsu városaiban és a községekben összesen 70 gazdasági előadást fognak tartani aktuális és a mezőgazdákra különösen érdeklő kérdésekről.

Az előadások tartásával a földmiveltési

ügy miniszterium mezőgazdasági szakoktatási ügyosztályának hosszú éveken át érdemes vezetője Eszterházy Jenő miniszter tanácsos az alábbi szakértőket bizta meg:

Stelp Ödön, dr Rätz Mihály, dr Gulyás Antal, Halász Miklós és Bakos László gazdasági akadémiai tanárokat, Velich István áll. kertészeti főfelügyelőt, Székely Győző m. kir. gazdasági tanárt, Kuka József kir. főerdőmérnököt, Ulreich József állategészségügyi felügyelőt, Gellmann Sándor, Patak Emil kir. állatorvosokat, Rácz Sándor, Porkolab József és Kovács Gábor gazdasági szaktanítókat.

Hogy a gazdag program megvalósulhasson, ebben egy a szervezés, mint az irányítást illetően a főerdem Szigethi-Varga László igazgatóé, kinek közvetlen hatáskörébe a miniszteriumban ez az ügy tartozik s aki fáradságot nem ismerő odaadással és páratlan szakutalvánnyal fűzött legutóbbi debreceni tartózkodása alatt is azon, hogy a gazdag program megvalósulhasson.

Nem kis érdem illeti Papp Sándor gazdasági egyetemi titkár, mint a helyi körülményekkel teljesen ismerős az összes előadóknak a szükséges információt megadja s mint az előadások központjában álló egyetemi titkár alandoan azon fáradozik, hogy a kitűzött program minden egyes száma jól, sőt fényesen sikerüljön egy a gazdaközönség, mint az előadók érdekében.

Székely Győző gazdasági tanár már az eddigi megtartott 2-3 előadásból is örömmel állapította meg a gazdák meleg érdeklődését s a legmesszebbmenő erkölcsi támogatását az összes érdeklő községek és más hatóságoknak az ügy iránt.

Az előadások időpontját az alábbiakban közöljük:

1. Hajdúszörmény: november 27, december 4, január 8 és 22-én.
2. Hajdúnánás: december 4, november 19, január 1, 8, 29 és február 5-én.
3. Hajdúszoboszló: december 11, január 15, 25, február 9, 12.
4. Nádudvar: november 13, 27, december 11, január 8.
5. Püspökkladány: november 26, december 18, január 15, 22.
6. Kaba: december 10, 20, január 22, február 5.
7. Tetétlen: december 11, 18, január 29, febr. 5.
8. Földes: december 18, február 19, 26.

A tőzsde

Magyar korona: 57 1/2

A mai tőzsde tartott irányzattal és kellemes hangulattal nyitott, azonban a tőzsdényítés után ez a hangulat ellenyhült, kedvetlen lett. Az ület majdnem teljesen megszűnt és az árfolyamok pontról pontra mozgolódtak. Minden piacon eladók jelentkeztek azonban árúkat elhelyezni nem tudták. — Minthogy a kiadattal szemben megfelelő kereslet nem volt. Egyes értékek képtelenek csupán kivétel, amelyekben lokális tranzakciókat bonyolítottak le. — Kulissban Salgó és Rimát vásárolták, főleg a Salgó nagyobb árnyereségre tett szert. Államvasutban nagyobb előadások voltak úgy, hogy nyitási árfolyamát megtartani nem tudta. A bankpiao esendes. A malompiac lanyha volt és az összes értékek a nyitási árfolyam alatt záultak. Kivétel csak a Viktoria képez, amely iránt élénk érdeklődés nyilvánult meg. A szénpiac, különösen a M. ált. közsén iránt vásárlás nyilvánult meg, amely öleg egy budapesti nagy banktól indult ki, amely nagyobb súlyt akar magának a vállalatnál biztosítani. A vaspiacot Koburgban és Schliekben volt élénk forgalom. Koburg nyitási árfolyamát nem tudta megtartani, de Schliek néhány pontos árnyereségre tett szert. A fapiacot erőteljesebb ület nem volt. Az összes értékek jelentékenyebb árvesztéséget szenvedtek. Kivétel csak Guttman alkotott, amely nyitási árfolyamához képest néhány pontot nyert. A vegyespiacot szintén realizációs törekvések keralték előtérbe és az összes papirok pontról-pontra mozgolódtak. A máskor olyan szívesen vásárolt papirokat elhanyagolták. A Hungária mútr. nyitási árfolyamát megtartotta, illetve 150 ponttal megjavult. A múlt napokban oly élénk közlekedési piacon a hajóértékek meglehetősen lanyhulak és jelentősebb ület a piacon nem volt.

Budapesti zárlat.

Magyar hitel 2090, Osztrák hitel 1230, Angol-Magyar 790, Leszámitoló bank 765, Magyar-Olasz 321, Jelz. hitelbank 280, Hazai bank 690, Salgó 6800, Rimamurányi

6490, Kőszeg 1090, Déli vasút 1400, Államvasút 2925, Keresk. bank 770, Általános takaréks. Pest. hazai 24750, Borsod miskolci 3750, Concordia 2600, Budapesti gőz. 6200, Gisella 2800, Hungária 2550, Viktoria 15000, Beosini 7175, Kókó 6200, Általános kőszén 1700, Urikányi 7850, Adria 9000, Atlantic 3400, Lovato 8950, Trust 2410, Gans Danubius 28100, Gans villamos 6800, Lipták 548, Magy. sz. 13100, Schliek 1270, Wörner 780, Brassói 3275, Izó 6400, Spodium 3150, Hazai faterm. 6850, Klodild 4375, Erdő 1300, Nasici 22200, Neuschl Licht. 863, Orsz. fa 1420, Telefon 4950.

Valuták.

A valutapiac lanyha volt. Dollárban, fr. frankban, márkában, leiban, szokoliban és osztrák koronában nagyobb tetteket kínáltak eladásra, azonban csak kis mennyiségeket lehetett elhelyezni, úgy, hogy az árfolyamok pontról pontra mozgolódtak. A dollár nyitási árfolyamához képest több mint 40 pontot vesztett. Az ület általában kedvetlen és vontatott volt. A tőzsde végén az egyes piacokon sikerült a kontreminek betörést szikszólni és az árfolyamokat az utolsó pillanatban is lenyomták.

Napoleon 2820-2880, Angol font 3280-3220, Dollár 815-825, Francia frank 5350-5800, Márka 308-18, Lira 3340-3350, Osztrák kor. 11:50-12:50 Rubel 5700-5800, Lei 585-586, Szokol 890 900, Svajci frank 16606-17650, Korona dinár 1080-100, Lengyel marka 23-24.

Utőtőzsde. A hangulat kedvetlen és vontatott irányzat mellett mérsékelt forgalom bonyolódott le. A kulissban némi érdeklődés mellett Rimát 3500, Salgót 6900 os árfolyamok mellett kötötték. A bankpiao teljesen ületlen. — Koburg névlegesen 2080, O fa 1365-370, Licht 840-50, Egy. fa 560.

A valutapiac kedvetlen ületmenet mellett bonyolódott le. Az irányzat lanyha. A berlini tőzsdényítés megérkezése után dollár és marka néhány pontot nyert. A dollár az utőtőzsde elején 805-807 volt, majd 818-ra szökött fel, azonban később 813-16 között mozgott.

Ezüst korona 36 és fél, forint 99.

3árlehl zárttőzsde Berlin 192.50, Holland 188-, Newyork 527, London 2108, Páris 3675, Milánó 2150, Brüsszel 3450, Prága 560, Budapest 57 1/2, Zágráb 170, Bukarest -, Varsó 15, Bécs 0:16, Osztrák bélyegzett 11.

Terménytőzsde.

A mai terménytőzsdén nagyobb kínálat folytán az árak kissé lemozsolódtak, kenyérmagvak körülbelül 30 ponttal olcsóbbodtak. Takarmányárpa változatlan. A köles körülbelül 25 ponttal olcsóbbodott. — Forgalom a közepesen alacsonyabb keretek között bonyolódott le.

Hivatatos árak: Buzs hazavidéki 2530-2585, fehérmegyei 2540-2570 pestmegyei 2540-2570, rona 1670-690, takarmányárpa 1850-1900, sörárpa 1925 75, köles 1800-925, zab 1650-680, tengori 2070-100, repec 30-32, Korpa 1100-1120.

A liszt és örlemények piaca változatlanul esendes.

Sertésjelenítés. Zárt vásári maradvány 479, érkezett 25, eladatott 25.

Szabadvásári maradvány 1403 sertés. Ékezett 228 sertés eladatott 30.

Árak zsirsertés fiatal nehéz 94-105, könnyű 70-90.

Dollárt Simon György DEBRECEN Kossuth-u. 11.

és más idegen pénzt, aranyat, ezüstöt legolcsóbban vesz

Legfinomabb Francia Parfümök

minden illatban kimérve és üvegezve, Manikür és fésű kazetták,

SZAPPANOK, ARCZKRÉMEK stb.

Telefon 14-80. legolcsóbban szereshetők be

Korzó Drogueria Debrecen, Piac-utca 42. SZ.

9. Hajdúszörmény: november 12, december 18, január 15, február 5.
10. Balmazújváros: december 11, 18, jan. 15, 29.
11. Hajdúsámson: december 4, 18, január 5, február 5.
12. Tiszaszeget dec. 20, jan. 12, febr. 12, 19.
13. Egyek: január 12, 19, február 12, 19.
14. Vámospétes: december 11, 17, 18.
15. Mikopétes: december 17, február 26.
16. Hajdúhadház: december 3, 11, január 8.
17. Hajdúdorog: december 4, január 8, 15.
18. Tóglás: december 13, január 8, 29.
19. Józsa: január 15, 22.

Különösen felhívjuk a gazdák érdeklődését az előadások közül az erdősítésre vonatkozóakra, mint olyan tartalmu előadásokra, melyeknél aktuálisabbak a mi mai helyzetünkben nem is lehetnek.

APRÓ HIRDETÉSEK.

A főie és ház ingatlank után kincstár által kivett vagyonadó váltást a Gazdák Bankja Kossuth-utcaán készséggel finanszírozza, illetve e célra méltányos kamattal mellett kölcsönöket folyósít. Az érdeklő föld- és házirtók naponta a délelőtti órákban az intézetet felkereshetik.

Betétgyár és vésőtőzset

PAULÓ I. Batthyány-utca 22. Telefon 1385.

Megbízható tisztességes német leányt keresek 5 éves kis leányom mellé tanyára. Cim a kiadóban.

Debreceni Gazdák Bankja részvénytársaság, Kossuth-u. 17. Kölcsönöket folyósít házkra, földre és értékpapírokra. Betéteket elfogad, a betétek után kamatot ad. Értékpapírokat és idegen pénzeket vásárol és elad. Elfogad értékeket megőrzés céljából és bérbead (safé deposit) páncélrekeszeket. Takarékpénztár és bankügyletek minden ágazatával foglalkozik. Felknek minden pénzügyi műveletnél rendelkezésre áll.

Forgács István műbírás Hódolgyos-u.

DEBRECENI KALAPGYAR Szél Gergely

Női és férfi kalap megrendelések és javítások gyorsan pontosan készíttetnek **Piac-u. 63. sz.**

300.000 KORONÁVAL

biztos üzletárs keresetük. — Személyes közreműködők előnyben részesülnek. Megkereséseket a kiadó továbbítja „Biztos” jellege alatt.

Kövary és Altmann

szücs mesterek

Debrecen, Piac-utca 42.

Pannonia szálló udvar

Mindenféle szücs munkákat szak-szerűen készít a legutóbbi divat szerint.

Ugyanott kész munkák kaphatók.

Megrendeléseket pontosan eszközöl.

Aranyért, Ezüstért

budapesti magas árakat fizetek

Kramer Simonffy

utca 17.

A Petőfi-téri rablógyilkos nyomában

Vasárnapi számunkban beszámoltunk arról a vakmerő s nagy kegyetlenséggel elkövetett rablótámadásról, amelyet egy ismeretlen tettes **Krámer Gyula** Petőfi-téri bankbizományos ellen elkövetett. Kramer este 7 órakor jött ki üzletéből **Kulcsár Katalin** írodista kisasszony társaságában, mikor hirtelen előugrott egy ismeretlen ember, és egy ásonnyel Krámer halántékán ütötte. Kramer összerogyott, mire az ismeretlen támadó kitépve kezéből kését, amelyben mintegy félmillió korona értékű magyar s idegen pénz volt — elmenekült.

A rendőrség azonnal a legszigorubb nyomozást indította meg. A nyomozást **Tóth Lajos** és **Papp Lajos** rendőrkapitányok végzik. Bár a rendőrség a legnagyobb erőfeszítéssel dolgozott egész vasárnap és hétfőn, pozitív nyomra még nem akadt.

Megállapítást nyert, hogy a támadó a Petőfi-téren levő Adler-házból, — amely szomszédos is Krámer üzletével — ugrott elő s oly gyorsan és vakmerő biztonsággal végezte tettét, hogy a Petőfi-tér és Erzsébet-utca között cirkáló **Perecsényi Imre** 147. számú rendőr nem vehette észre. A nagy hideg miatt még kevés volt a járőkelő is.

Mit mondanak a szemtanúk?

Az eset koronatanuja **Kulcsár Katalin**, Krámer írodista kisasszonya, aki a támadás pillanatában együtt volt Krámerrel. **Kulcsár Katalin** a támadás annyira megviselte, hogy izgalomban nem tudja összefüggően elmondani az eseményeket. Jelentkeztek vasárnap is tanúk a rendőrségen, akik azonban a rabló személyére nézve nem tudtak pontos felvilágosítást adni.

Nyomok a rendőrség kezében

A rendőrség most két nyomon indult el, amelyek esetleg eredményre vezetnek. Ugyanis közvetlenül a rablótámadás után, amikor **Kulcsár Katalin** az Ispotály-lapos felé menekülő támadó után futott, a földön fetrengő Kramer mellé odament két ember, egy civil és egy vasutas, akik valószínűleg látták a merénylőt. Ez a két ember később nyomtalanul eltűnt. A másik nyom, amelyen a rendőrség elindult, a Sziv- és Erzsébet-utcai rendőrszem jelentése; akihez a támadás után pár percre egy öregebb asszony futott s figyelmeztette, hogy az Ispotály-lapos felé egy fiatal leány üldöz valakit.

A rendőrség felkéri mindhárom szemtanút, hogy a nyomozás érdekében jelenjenek meg a rendőrségen, mert vallomásuk igen fontos lehet; ugyancsak mindazokat is, akik a rablótámadásról bármit tudnak.

A merénylő személyleírása

Az eddigi megállapítások szerint a rabló középtermetű, 24—32 éves paraszt külsejű ember volt, sötét, valószínűleg barna nadrágot és ruhát, sötét színű félrövid, mikádó téli kabátot viselt. Fején fekete puha kalap volt. A hátán hátizsák, vagy bőrtarisznya szeredás lógott.

A rendőrség felhív mindenkit, hogy ha ilyen kinézésű embert láttak a támadás színhelyéhez közel, jelentsék ezt a rendőrségen. Az ásonnyél, amelyet a tettes eldobott, a rendőrség birtokában van s máától kezdődőleg **Kontsek Kornél** üzletében közszemlére lesz kitéve, hogy esetleg a közönség felismerhesse.

A zsákmány

A merénylő, aki az eddigi jelek szerint a viszonyokkal feltétlenül ismerős volt, jó zsákmányra tett szert. A pirosra festett kosárban 200 ezer korona magyar pénz, 40 dollár, (20 10 és kisebb címletekben) százaz és ötvenes

szokol, meg nem állapítható mennyiségben. 80 gram arany óralánc és több darab ékszer volt. Hozzávetőleg körülbelül félmillió az elrabolt készpénz és egyéb érték.

Az áldozat

Öszinte nagy részvét veszi körül az áldozatot és családját. Kramer Gyula bankbizományos 48 éves; közeli rokona **Kaczander Miksa** bankbizományos, az ismert footballbíró. Krámer a mentők az Augusztá-szanatóriumba szállították, ahol nyomban ápolás alá vették.

A rabló oly hatalmas ütést mért a fejére, hogy koponyatörést szenvedett. Kramer állandóan eszméletlenül fekszik, ha pár percre magához is tér, csak azt sóhajtja: — Jaj, jaj hol a kis kosár!

Kramer állapota oly súlyos, hogy az orvosok lemondtak az életéről. Állandóan agónizál. Az áldozat hozzátartozói 10 ezer korona jutalmat tűztek ki a tettes nyomra vezetőjének.

A városban a rablótámadás nagy izgalmat keltett. Ilyen példátlan vakmerő rablótámadásra régen nem volt példa. A város egyik legforgalmasabb helyén, a Petőfi-téren, este 7 órakor, szinte a járőkelők szemeláttára, szemtanu jelenlétében történt a rablótámadás. A rendőrség egész detektív csoportja a rablógyilkosság tettese után nyomoz s valószínű, hogy fáradozásait a közönség segítségével siker fogja koronázni.

Az ágostai evangélikus egyház lelkészjelölő közgyűlése

A debreceni ág. hitv. evangélikus egyház-közönség vasárnap délelőtt közgyűlést tartott igen nagy érdeklődés mellett. A közgyűlésen **Domján Elek** esperes és **Händel Vilmos** dr. elnökölték.

A közgyűlés elsősorban az új vallástanárt választotta meg. A közgyűlés egyhangú bizalma folytán **Jénds András** lelkész lett a vallástanár.

Ezután **Domján Elek** esperes tett jelentést a debreceni lelkészi állásra meghirdetett pályázat eredményéről. A pályázat október 31-én járt le s addig 9 pályázat érkezett be. A pályázók a következők: 1. **Farkas Győző** budai vallástanár. 2. **Jénds András** jelenlegi debreceni helyettes lelkész, akinek pályázata, mint hogy időközben vallástanárnak választották meg, érvénytelennek tekinthető. 3. **Magyari Miklós** kápolnai lelkész, volt esperes. 4. **Nagy Lajos** gyurói lelkész. 5. **Nikodemusz Karoly**, aki régebben Debrecenben volt segédlelkész, jelenleg a brassói egyházmegyében, Hosszúfalun működik. 6. **Ráday Karoly** nagykarolyi lelkész. 7. **Russ Zoltán** gáldorosi lelkész. 8. **Vietorisz László** menekült brassói lelkész. 9. **Zemann Zoltán**, aki régebben Debrecenben volt segédlelkész, jelenleg Miskolcon táborigazgató lelkész.

A közgyűlés **Galánffy János** előterjesztésére törvényadta jogánál fogva hármat jelölt ki a pályázók közül, akiket megválasztásra ajánlott. Nevezetesen **Farkas Győzőt**, **Ráday Karolyt** és **Vietorisz Lászlót**. **Domján Elek** esperes, bár neki is joga lett volna egyet jelölai, nem kívánt élni ezen jogával.

A közgyűlés elhatározta, hogy mindhárom jelöltet próbaszónoklásra hívja meg. **Ráday Karolyt** december 4-én, **Vietoriszt** 11-én, **Farkas Győzőt** 18-án hallgatják meg.

Réczey táblabíró indítványára a közgyűlés egy öttagú bizottságot választott, amely a próbaszónoklásra járó dolgokat intézi, ugyancsak a próbaszónoklás költségeinek fedezésére az egyháztagok között elrendelt gyűjtést foganatosította. A bizottság tagjai lettek: **Nagy József** igazgató, **Galánffy János** közjegyző, **Réczey** táblabíró, **Horvay Róbert** tanár és **Sturm János**.

A gyűlés végén **Gál József** polgárhatalmi igazgató indítványozta, hogy a templom orgo-

náját javítsák ki. A javítás 5 ezer koronába kerül, ebből 3 ezer koronát az ág. evangélikus egyházi vegyeskar magára vállal. A közgyűlés ehhez hozzájárult. Ezután **Händel** elnök a gyűlést berekesztette.

Az ág. evangélikus templomban vasárnap az istentiszteletet **Domján Elek** esperes végezte. Istentisztelet közben az egyházi vegyeskar — amely **Elefánty Sándor** tanító szakszerű irányítása mellett hétről-hétre szebb eredményeket ér el, — adott elő több vallásos éneket precíz összefoglalással.

Robbanás a villanytelepen

Vasárnap este, kevéssel 7 óra után egyszerre kialudtak a városban a villamoslámpák s a kávéházakban, vendéglőkben és egyéb nyilvános helyeken ismét előkerültek a gyertyák. A Csokonai színházban alig indult meg **A hatyu dialógusa**, amikor egyszerre sötétben maradt a színpad, aminek rendeltetése az, hogy világos legyen, mert elsősorban a szemnek szól. Pánik nem keletkezett, a mintegy fél óráig tartó sötétségben, amíg csak a vészlámpák gyöngye fénye vetített néhány sugárt, a közönség nyugodtan maradt a helyén. Sőt, egyesek el is szenderedtek s még arra sem ébredtek föl, amikor folytatták az előadást, gyertyafény mellett. Valószínű, hogy nem tartották **Molnár** szellemét elég világító fényességűnek. Közben pedig állandó tompa zugas hallatszott a villanytelep felől, amely végül is is elhalkult s körülbelül 8 óra tájban ismét kigyúltak a villanylámpák a városban.

Az üzemzavarról **Aberle** Raymund, a városi világítási vállalat igazgatója a következőket mondotta munkatársunknak:

Tegnap este negyed 8 órakor a villanytelep kazánházában egy 14 év óta üzemben levő kazánunk gőzszelvénye minden látható ok nélkül széjjelrobbant és belőle kb. 30 kg. súlyú vasdarab a személyzet közé vágódott. Szerencse, hogy sem emberben, sem gépezetben nem okozott kárt. A robbanás után a gőz és forró víz a kazánból borzasztó bömböléssel kiömlött és a kazánházban minden munkát lehetetlenné tett. A kazánházban a gőz miatt egy lépésnyire sem lehetett látni és egymás hangját sem lehetett hallani. A kiáradó gőz bömbölése a városban is hallható volt. Megszűnővén a tüzelés, természetesen csakhamar gépeink is megállottak és a városban kialudtak a lámpák. Végre személyzetünknek testi épségének vesélyeztetésével, gőz és forró víz esőben sikerült a kazánt elcsúszni. Ezután ismét megkezdtük az ép kazánokban a tüzelést és a baleset után kb. egy órával a városban ismét felgyuladtak a lámpák. A robbanás oka anyaghiány.

— Az állami tisztviselők házi orvosi ellátásának rendezése. A m. kir. népjóléti és munkügyi miniszternek 54853—1921. számú rendelete az állami tisztviselők házi orvosi ellátásának rendezését az Országos Orvos Szövetségre bízta. Az Országos Orvos Szövetség debreceni fiók szövetségének választmánya ennélfogva felhívja az állami tisztviselőket, hogy a felettes hatóságuktól rendelkezésükre bocsátott és számfejtői záradékkal ellátott „Megállapodás” nyomtatvány 4 példányával, keressék meg a lakásukhoz legközelebb eső orvost, a „Megállapodás” aláírására. Az eddig aláírt „Megállapodás”-ok érvénytelenek. A fentemlített miniszteri rendelet értelmében, a „Megállapodás”-okat, az orvosok közül kizárólag az Orvosszövetség jelenlegi és később belépő tagjai irhatják alá. Az orvos-szövetségen kívülálló orvosok által aláírottak díjazásban részesülmi nem fognak.

Olesó   Olesóbb   Legolesóbb

a Hajdusági FÉRFI és FIU ruhaüzlet árujai Piac-u. 67.

FÉRFI öltönyök már 6100 koronától
 FIU öltönyök már 1300 koronától.
 Rövid FÉRFI téli kabátok 1950 koronától.
 GYERMEK téli kabátok 800 koronától.
 Fekete és barna bőrkabátok 600 koronától.
 Előzetes kiszolgálás. Olesó szabott árak.

NAPI HIREK

— **Közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága december 1-én, csütörtökön délelőtt 9 órakor *Miskolczy* Lajos főispán elnöklété alatt rendes közgyűlést tart. Mint már jeleztük, a közgyűlés tárgysorozatán 71 városi ügy szerepel. A közgyűlés előreláthatólag két napot is igénybe fog venni.

— **December elsején nyílik meg a népkonyha.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén dr *Csűrös* Ferenc kultúratanácsnok bejelentette, hogy a népjóléti hivatal főnökének jelentése szerint a népkonyha rendbehozatalának munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a népkonyha közelesem megnyitható. A tanács a bejelentést tudomásul vette, egyben elrendelte, hogy a népkonyha december 1-én nyitassék meg.

— **Teljes tanácsülés.** Debrecen város tanácsa ma délelőtt 11 órakor *Miskolczy* Lajos főispán elnöklétével teljes ülést tart. A teljes tanácsülés a december 1-i közgyűlés tárgysorozatát fogja újra tárgyalni.

— **Bizalmas.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésének első részét a tanács újra zárt falak mögött tárgyalta le. Nagyon különös dolognak tartjuk ezeket a gyakori titkolózásokat. A bizalmas ülések a városháza tanácstermében annyira meghonosodtak, mint talán egyetlen városban sem. Nem tudjuk, hogy tulajdonképpen mire való is ez a nagy titkosság. Hiszen a tanács tagjai még csak nem is v. b. t. t.-ok.

— **Szűk a lakáshivatal új helyisége.** A városi lakáshivatal legutóbb arról értesítette a tanácsot, hogy mivel a Miklós-utcai lakáshivatali helyiségeket a felállítandó gyermek diszpenzairé céljaira kellett átengednie, Bethlen-utca 3. szám alatt helyezték el a hivatalt. Ez a helyiség azonban a hivatal nagy forgalmára való tekintettel szűknek bizonyult és így most a lakáshivatal azt kérte a tanácstól, hogy a Bethlen-utca 3. szám alatt levő mosoda helyiségeit is becsásásk a lakáshivatal rendelkezésére. A kérelmet dr *Vargha* Elemér tb. főjegyző tegnap terjesztette a tanács elé. A tanács hosszas vita után úgy határozott, hogy a kért helyiségeket a lakáshivatal céljaira átengedi és az ott elhelyezett mosodát arra alkalmas helyiségbe telepíti át. — Egyelőre a tanács kimondta, hogy december 15-re felmond a mosoda bérlőinek.

— **A közgyűlési terem fűtése.** A városi tanács tegnap délelőtti ülésén szóba került, hogy a közgyűlés ideje alatt a közgyűlési terem nem képes befűteni az ott felállított gázkályha. *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes az ügyvel kapcsolatosan kijelentette, hogy a kályha igen ki bírja fűteni a termet, de különben is a közgyűlés előtti napon át fűtik a közgyűlési termet. Mosolygósan jegyezte meg eközben dr *Vargha* Elemér tb. főjegyző:

— „Csak aztán nehogy téli kabátban kelljen referálni“.

— **Eljegyzések.** Magyar János—Fogarasi Juliánnával, Nagy Mihály—Erdei Katalinnal, Kalocsai János—Ludmann Agnessel, Király János—Ács Eszterrel, Gulyás Imre—Cserép Máriával, Piko József—Varga Juliánnával.

— **Képkiallításomat** a városházán december 5-ig meghosszabbítottam, díjtalanul megtekinthető reggel 10-től este 7-ig Dienes.

— **A Hadrőa** legutóbb beadványt intézett a városi tanácshoz. A beadványban azt kérték, hogy a város nyulási birtokából 18 holdat engedjen át a Hadrőa tagjainak használatára. A kérelem szóba került a tanács tegnapi ülésén. Mivel a Nyulást a katonaság bérelti, ennél fogva a tanács a kérelem felett napirendre tért.

— **Legkedvesebb és legszebb** karácsonyi ajándék egy fénykép Kozmann és Tarsa műterméből, Piac-utca 44.

— **Az iparostanonc iskola** igazgatósága ezúton tudatja az érdekeltekkel, hogy december 1-én, csütörtökön reggel 8 órakor a tanítás megkezdődik.

— **Házasságkötések.** A tegnapi nap folyamán a következő házasságokat kötötték meg az anyakönyvi hivatalban: Erdei Ferenc béres Lázár Juliánnával, Veres János földműves Szincsák Teréziával.

A 39-esek emlékűnepe

Debrecen háziezrede, a volt cs. és kir. 39. gyalogezrednek ünnepe volt vasárnap. A vitézek vitézei, — a hogy József főherceg egyik hadiparancsában őket nevezte — a piros hajtókás debreceni és hajdumegyei fiúk összegyűltek, hogy a kegyelet, az összetartás, a bajtársiasság érzetét még melegebbé, még szorosabbá tegyék. Az emlékűnepe egyszerű, de felemelő formák mellett ment végbe nagyszámú résztvevővel.

Az emlékűnepe istentisztelettel kezdődött. A református nagytemplomban dr *Baltazár* Dezső püspök mondott gondolatokban gazdag beszédet, a róm. katolikus templomban *Boross* alezredes-lelkész tartott szentbeszédet, míg a Deák Ferenc-utcai izraelita templomban dr *Kis* Arnold budai főrabbi emlékezett meg a hősokról. Az istentiszteleteken részt vett a katonaság és a volt 39-esek tisztikara.

Diszgyűlés a vármegyeházán

Tizenkét óra tájban kezdődött meg a diszgyűlés nagy és válogatott közönség jelenlétében. A városi tanácsot *Csóka* Sámuel polgármesterhelyettes és *Szabó* Elek tanácsnok képviselte. Számos más notabilitás is jelen volt.

Az ünnepélyt *Wolff* János tábornok lelkes szavakkal nyitotta meg. Indítványára *Lépes* Győző alezredesnek, akinek nagy része van az ünnepség létrehozásában, jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

Ezután *Penyigel* alezredes felolvasta az üdvözlő táviratokat. Üdvözlő táviratokat intéztek *Horthy* Miklós kormányzóhoz, *József* főherceghez, *Belitska* Sándor honvédelmi miniszterhez, *Sóós* Károly altábornagyhoz, az isonzoí dandár parancsnokához.

Szentgyörgyi Lajos tábornok, a körletparancsnok helyettese a honvédelmi miniszter és a körletparancsnokság üdvözlését tolmácsolta.

Pákozdy Sándor alispán Hajdumegye üdvözlését és elismerését adta át s bejelentette, hogy az emlékmű felállítására irányuló mozgalmat a vármegye támogatni fogja.

Nagy lelkesedést keltett *József* főherceg levele, amelyet a rendező bizottsághoz intézett. Ezután *Lépes* Győző ezredes tartotta meg előadását.

Lépes után *Klein* László, az ezred utolsó ezredparancsnoka beszélt. A diszgyűlést *Wolff* János zárta be.

Az ünnepség végén érkezett meg *Kratochwill* Károly körletparancsnok üdvözlő sürgönye.

Délben a Bika különtermében bankett volt. Délután megkoszorúzták a Honvéd-temetőben a hősök emléksobrát. Este vacsora volt az Angol királynőben, ahol lelkes hangú felköszöntők hangzottak el.

A volt bajtársak elhatározták, hogy a városi múzeum keretében megalapítják a 39-esek hadimúzeumát, megiratták az ezred történetét s minden év november 14-én, a negyedik isonzoí csata évfordulóján összegyűlnek. A nap folyamán a templomoknál gyűjtés volt a felállítandó emlékoszlop költségére.

Debrecen kivette részét az ünneplésből. Nem feledkezett meg az isonzoí hősokról, a hő 39-esekről; könnyet ejtett az elesett hősokért s követendő példaképpen állítja az utódok elé.

— **A városi cselédség ruházata.** Tegnap délelőtt mutatták be a városi tanácsnak a hajdulegénység, a tűzoltóság, kocsis és lovász legénység, valamint a városi erdőőr személyzetének új télruha felszerelését. A ruha felszerelést az Iparosok Országos Szövetkezete szállította és *Szabó* László szabó és *Nádudvari* Lajos kereskedő városi szakértők véleménye szerint kitűnő minőségűek s aránylag nem is drágák, amennyiben egy-egy ruha felszerelés közel 1500 koronába került a városnak.

— **„NAPSUGÁR“** vagyonmentő-árverés december 14—15-ikén. Árverés céljából mindennemű használati, berendezési tárgyat, ruhaneműt, régiséget, műtárgyat, ékszert, szőnyeget stb. átvesz vidékről is a vállalat: Piac-utca 10. szám I. em., délelőttökint 9—2 óráig. Kérjük az eladni szándékozót, hogy ne hagyják tárgyaik beadását utolsó napokra, mert az elkésve érkező tárgyak árverésre nem vihetők.

— **Négy ember meghalt mérgezésben.** A debreceni kir. ügyészséghez távirati értesítés jött Pocsajból, hogy ott mérgezési tünetek között elhunytak *Vitéz* László Károly felesége, *István* és *Erzsébet* nevű gyermeke. *Laczkó*ék disznótort tartottak s mindnyájan jóízűen ettek a disznó husából. Pár óra múlva göresők vették elő valamennyijüket s rettenetes kínok között kiszendvedtek. Az ottani orvos nem tudta megállapítani a halál okát. Az ügyészség elrendelte a holttestek felboncolását. *Prlineszberger* Jenő vizsgálóbíró tegnap reggel *Horváth* Arthur dr törvényszéki orrossal együtt kiutazott Pocsajra a boncolás és a helyszíni szemle megejtése végett.

— **Öngyilkos fiatal leány.** Tegnap délelőtt *Fekete* Julianna 21 éves leány a Ferenc Szalvator-barakkban levő lakásán öngyilkossági szándékból marólugot ivott. Tettének oka ismeretlen. A mentők bevitték az Augusta-szanatóriumba. Állapota súlyos.

— **Betörés a Virág-utcán.** Tegnap éjjel vakmerő betörés történt *Klein* Géza, Virág-utca 6. szám alatti pék üzletében. Az üzlet ajtót ismeretlen tettesek kifizetették s az üzletet át bementek a ház udvarába. Az istállóból kivezettek 2 lovat és befogták a szüben levő szekérbe. Ezután a raktárból nagy mennyiségű lisztet, korpát kihordtak és telekelték a szekert. Ezután a ház másik részét látogatták meg, s onnan százezer korona értékű ruhaneműt loptak el s azt is felpakolva, elhajtották. Miután a lopott holmit rejtett helyükön lerakták, a lovakat és a szekert ismét visszavitték a Virág-utcai péküzlet elé s ott hagyták gazdátlanul, felügyelet nélkül. Mikor a károsultak reggel felébredtek, meglepetve látták, hogy a ház előtt áll a két ló a szekérrel. Később vették észre, hogy vakmerő betörés történt. Azonnal jelentést tettek a rendőrségen, amely megindította a nyomozást. A detektívek már nyomon vannak. A tett színhelyén egy álkulcsot s néhány köhögés elleni port találtak, amit a vámospécsi patikában készítettek. Ezen a nyomon elindulva, rövidesen elfogják a vakmerő betörés tetteseit.

— **Százezer koronás adomány az újságírók jóléti intézményének.** A Hungaria Egyesült Gözmalom R. T. igazgatósága 100 ezer koronás adományt juttatott az újságírói jóléti intézményeknek és pedig: 40 ezer koronát az újságírói kórház és szanatórium egyesületnek, 30 ezer koronát a budapesti újságírók egyesületé segélyalapjának és 30 ezer koronát a magyarországi hírlapírók nyugdíjintézetének, különösen az özvegyi nyugdíjak felemelése céljából.

— **Torlódás előtt** már most tanácsos a karácsonyi ajándékul szánt fényképnagyítókat, festményeket és mindennemű fényképeket megrendelni az »Adria« fényképteremben Szent Anna-u. 5. Igazolvány és index képek kívánatra 24 óra alatt készülnek.

CSURKA

Elsőrendű felszerelés.

„KEGYELET“ Temetkezési Vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 8.

Dus, nagy választék.

Bármilyen temetéseket vidéken is legolcsóbb napi áron a legfigyelmesebb kiszolgálás és személyes felügyelet mellett végez.

Telefon 381.

